

Povzročanje in iskanje škandalov ni politika

Ko zdaj zjutraj vzamemo v roke kak italijanski dnevnik, skoro vsak dan ugotovimo, da trije glavni naslovi na prvi strani obravnavajo takoimenovani petrolejski škandal, ki je umazal menda že okrog 500 ljudi, med njimi tudi nekdanjega Morovega tajnika Freata in spomin na njega samega. Zaenkrat še sploh ni mogoče reči, kaj je res in kaj ni res. Tudi številke o goljufijah na škodo države so še zelo nedoločne in bolj plod fantazije kot kake resne raziskave. Vrtijo se od 20 do 2000 milijard, kar pomeni, da dejansko še nihče nič točnega ne ve, razen morda to, da je nekdo dejansko goljufal državo v zvezi s petrolejem in ne sam. Toda nekdo ima interes na tem, da napravi iz tega osrednjo afero italijanskega življenja, škandal, ki lahko porine v ozadje vse drugo dogajanje in ga zasenči.

In to se je dejansko zgodilo. Italijanska javnost na splošno, to se pravi velika večina italijanskega ljudstva, je težko čakala, da se konča vladna kriza in da dobi Italija spet vladanja sposobno vlado, ki bi začela reševati mnoge zapletene in težke italijanske probleme, gospodarske, socialne, politične, moralne in druge, med katerimi so najhujši nedvomno inflacija, pomanjkanje stanovanj, kriza avtomobilske in nekaterih drugih velikih industrij, ki iz raznih vzrokov izgubljajo na dinamičnosti in le še bolj životarijo ob javni pomoči, nadalje kriza založništva, zlasti dnevnikov, boj proti terorizmu, ki še davno ni dobljen, in še marsikaj drugega. Končno je bila sestavljena nova vlada, pri čemer so hoteli napraviti nekateri velik problem že samo iz števila ministrov. Takoj nato je Craxi kompliciral zadeve s tem, da se je obregnil ob »papeža tujca« zaradi njegovega pridiganja proti splavu, v katerem vidi podel umor še nerojenega življenja, ki se ne more braniti. Sledilo je še nekaj manjših zapletov in zdaj veliki škandal o goljufijah s petrolejem, goljufijah, ki so bile znane vsaj že pred dvema letoma in je ležalo o tem pripravljeno že debelo poročilo (okrog 450 tipkanih strani), ki pa je obležalo v nekem predalu v senatu. Nikomur se ni mudilo. Zakaj se zdaj naenkrat nekaterim tako mudi, da pride ta zadeva v javnost in pred sodišče ali bolje rečeno pred razne raziskovalne orga-

dalje na 2 strani ■

Po deželnem kongresu Slovenske skupnosti

V središču pozornosti tretjega deželnega kongresa Slovenske skupnosti, ki je bil v soboto, 15. t. m., v Deželnem avditoriju v Gorici, so bila predvsem prizadevanja slovenske stranke in seveda celotne slovenske narodne manjšine v Italiji za doseg pravične in poštene zakonske zaščite temeljnih in življenjskih manjšinskih pravic, na kar Slovenci v Italiji čakamo že toliko let in kar je načelno jasno predvideno v republiških ustavnih določilih ter zajamčeno v mednarodnih listinah.

Kot je bilo pričakovati, je glavno težišče poročila deželnega tajnika dr. Draga Štoka predstavljala prav celovita inanjinska zakonska zaščita. Dr. Štoka je zelo kritično ocenil delovanje komisije pri predsedstvu vlade, ki ji predseduje dr. Cassandro, in zlasti naglasil, da se Slovenska skupnost nikakor ne strinja z vsebino dokumenta, ki ga je za omenjeno komisijo sestavil prefekt dr. Rizzo, ki je usklajeval delo ožje, paritetne delovne skupine. Tajnik Štoka je dejal, da bo Slovenska skupnost še dalje odločno podpirala predloge in zahteve, ki so jih postavili slovenski člani omenjene komisije in da od takega stališča ne bo odstopila.

V okviru prizadevanj za doseg celovite manjšinske zakonske zaščite pa je dežel-

ni tajnik Slovenske skupnosti pripisal veliko važnost dejstvu, da je pred dnevi senator Fontanari, ki pripada Tridentinsko-tirolski ljudski stranki in je bil izvoljen na listi Južnotirolske ljudske stranke, vložil v senatni zbornici zakonski predlog, ki ga je bila Slovenska skupnost že bila posredovala obema zakonodajnim zbornicama v obliki peticije. To po eni strani pomeni, da si je slovenska manjšina pridobila novih prijateljev in zaveznikov, kar je posledica sodelovanja med Slovensko skupnostjo in ostalimi manjšinskimi ter avtonomističnimi organizacijami v Italiji, po drugi strani pa gre podčrtati bistveno razliko med peticijo in formalnim zakonskim predlogom že omenjenega senatorja Fontanarija, kar zadeva možnost, da postane slovenska manjšinska problematika predmet razprave v parlamentu.

Iz poročila deželnega tajnika smo tudi zvedeli, da se je odposlanstvo Slovenske skupnosti pred nekaj dnevi sestalo v Vidmu z deželnim vodstvom Krščanske demokracije v Furlaniji - Julijski krajini, da bi se odpravili »nesporazumi in dvomljiva stališča«, kar se tiče zakonskega osnutka, ki naj »res zadovoljivo zaščiti narodnostne, socialne in ekonomske pravice« slovenske

dalje na 2. strani ■

75-letnica ustanovitve škofovskih zavodov v Šentvidu

V Ljubljani so v petek 14. t.m slovesno obhajali 75-letnico ustanovitve nekdanjih škofovskih zavodov sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, ki so pomenili prvo popolno slovensko gimnazijo s slovenskim učnim jezikom na ozemlju tedanje Avstroogrške. Glavno zaslugu za to pridobitev, ki je bila neprecenljive važnosti za celotni slovenski narod, je imel ljubljanski škof Jeglič, ki se ni ustrašil organizacijskih in finančnih naporov za izgradnjo te ustanove. V založbi šentviške gimnazije je že za časa Avstroogrške izšlo več odličnih učbenikov, ki so po nastanku Jugoslavije leta 1918 pomenili trdno osnovo, na kateri so začele graditi tudi ostale srednje šole v Sloveniji, ki so takrat v celoti uvedle slovenski učni jezik. Škofovi zavodi z odličnimi profesorji pa so že takoj v začetku dokazali, da je slovenski jezik popolnoma zmožen znanstvenega kulturnega izražanja, čemur so nemški nacionalistični krogi v Avstriji oporeka-

li. V šentviških zavodih so poučevali znameniti profesorji, ki so daleč presegle njihov okvir, tako npr. Anton Breznik, Jakob Šolar, Matija Tomc, iz vrst dijakov pa je izšla cela vrsta uglednih duhovnikov, znanstvenikov, umetnikov, profesorjev, kulturnih delavcev itd.

Proslava 75-letnice ustanovitve se je pričela v ljubljanski stolnici z mašo, ki jo je daroval nekdanji gojenec šentviškega zavoda ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, somaševali so še ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, koprski škof dr. Janez Jenko in več drugih duhovnikov, vsi nekdanji dijaki šentviške gimnazije. Osrednji govor je imel nadškof Šuštar, ki je duhovno usmerjenost škofovih zavodov povezal z dediščino sv. Benedikta, ki temelji na geslu »Moli in delaj!« Med bogoslužjem sta spregovorila tudi škofa Lenič in Jenko, na koro pa je prepeval (nadaljevanje na 3. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 23. novembra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.00 Poslušali boste; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »SOS za Veroniko«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Okoule ognjišča — pred studentom, snopič prafc in muzike naših judij; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 24. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Kulturni dogodki; 12.40 Slovenski primki v Furlaniji in na Goriškem; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnje mednarodno tekmovanje »Guido d'Arezzo«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Alojz Rebuta: »Duh Velikih jezer«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladinski zbor iz Maribora; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 25. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 12.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 16.00 »Mal položi dar domu na oltar«, poslanstvo Ciril-Methodove šole; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Pedro Calderon dela Barca: »Sodnik Zalamejski«; 18.45 Prijubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 26. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Glasba skozi stoletja; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Alojz Rebuta: »Duh Velikih jezer«; 15.00 Nove plošče; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Rexija zveze cerkvenih zborov — Mladi izvajalci; 18.00 Poslušajmo film; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 27. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenske banke in posojilnice na Goriškem; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Poslušajmo film; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 15.00 Pišite, predvajali bomo; 16.00 Potovanje v Ameriko; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Poezija samospava; 18.00 Kulturna rubrika Primorskega dnevnika; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 28. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Stanja slovenskih šol v zamejstvu od leta 1945 do 1951/52; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotiček: Kje je napaka?; 16.00 Okoule ognjišča — pred studentom, snopič prafc in muzike naših judij; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenski primki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 29. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Koder teče onod moči; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Mladinski oder iz Maribora; 11.30 Beležka — Folklorne odmevi; 12.00 Bom naredu st'zdice, čjer so včas b'le, glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotiček: Tomi na obisku; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Miodrag Djurdjevič: »Dogodek v tramvaju; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Po deželnem kongresu

■ nadaljevanje s 1. strani

narodne manjšine v Italiji. »Z zadovoljstvom smo vzeli na znanje — je dobesedno dejal dr. Štoka — pripravljenost Krščanske demokracije v deželnem merilu po posredovanju na vsedržavni ravni, da se zakonski osnutek v korist slovenske narodnostne skupnosti čimprej izglasuje in se tako to vprašanje vendarle pozitivno reši«. »V smislu teh zagotovil — je pristavil deželni tajnik Štoka — bomo morali še dalje pritiskati v smeri konstruktivnega dialoga z deželnim vodstvom stranke relativne večine, od katere je, stvarno gledano, v dobršni meri odvisna vsebina globalnega zaščitnega zakona«.

Dr. Štoka je v nadaljevanju svojega poročila izrazil prepričanje, da bo slovenski

POVZROČANJE IN ISKANJE ŠKANDALOV NI POLITIKA

■ nadaljevanje s 1. strani

ne? Zaradi pravičnosti in hotenja po moralnosti italijanskega javnega življenja?

Bilo bi lepo in dober znak, če bi bilo tako. A bojimo se, da se skriva zadaj nekaj drugega, namreč poskus, da se tudi zdaj prepriči, da bi se nova vlada, ki ji je stopil na čelo sposoben politik, kot je Forlani, zares lotila dela in začela reševati probleme. Nenadno zaradi novega škandala skoro nihče več ne govori o problemih, ki so se zdeli prej tako nujni. Nikomur se več ne muči z bojem proti inflaciji, nihče se več ne briga za ljudi, ki jih mečejo iz stanovanj, terorizem se zdi malenkost v primerjavi s petrolejskim škandalom. Forlani si daje opravka samo še s škandalom in med krščanskodemokratsko ter socialistično stranko se v nemajo žolčne polemike o tem. Obe skušata izmiti s sebe vonj po petroleju, hkrati pa se polivata druga drugo z njim. Rezultat je, kot rečeno, ta, da je reševanje vseh resničnih problemov zastalo in povsod se šušlja samo o »škandalu«, o tem, kdo so tisti, ki so si služili milijarde pri njem, itd. Toda če je to res, naj bi to ugotovili predvsem sodniki. Tat je tat in zakaj naj bi bil tak škandal, če je eden večji tat kot drugi. Politika pa naj bi šla naprej in naj se ne bi ustavljala ob tem. Lotila naj bi se resničnih problemov, ne pa se šla lova za tatovi in delala konkurenco policajem. Če ne, se bo lahko kar na lepem zgodilo, da bodo tudi v Italiji začeli delati politiko policaji.

manjšini zajamčena zakonska zaščita, vendar je pripomnil, da so za dosego tega cilja potrebni trije pogoji: »enotnost akcije vseh političnih sestavin naše slovenske družbe, pripravljenost in volja italijanskih demokratskih sil v tej smeri in končno stalna pozornost in vsestranska pomoč matične domovine«.

Deželni tajnik je seveda podal krajši prerez skozi dvoletno delovanje Slovenske skupnosti in se pri tem zlasti zaustavil pri zadnjih deželnih volitvah in volitvah v evropski parlament. Dotaknil se je tudi nekaterih organizacijskih vprašanj ter opozoril na nekaterih senčne strani v življenju manjšine, kot je na primer upadanje narodne zavesti v nekaterih krajih, ter na koncu pozval člane in somišljenike k delu, ki edino more obroditi sadove.

Tretji deželni kongres Slovenske skupnosti so na začetku pozdravili goriški podžupan Del Ben, predsednik goriške pokrajine Cumpeta, predstavniki Krščanske demokracije, socialistične stranke in komunistične partije, organizacijski tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Franc Wedenig, predsednik SKGZ Boris Race in predsednik SSO dr. Damijan Paulin.

Ob sklepu daljše razprave je bilo izvoljeno novo deželno tajništvo, za deželnega predsednika je bil potrjen prof. Andrej Bratuž, za deželnega tajnika pa dr. Drago Štoka. Naslednji dan je bilo v Gradnikovi kleti na Plešivem pri Krminu prijetno srečanje, med katerim je deželno vodstvo Slovenske skupnosti podelilo odličja ljudem, ki imajo posebne zasluge za našo narodnostno skupnost v zamejstvu.

SOCIALISTIČNA INTERNACIONALA

V Madridu se je zaključil 16. kongres socialistične internacionale, na katerem je bil ponovno izvoljen za predsednika Willy Brandt. Delegati so odobrili resolucijo, ki obnavlja zavzetost za mir, svobodo in solidarnost v svetu. Kongresa sta se udeležili tudi delegaciji italijanske socialistične stranke (Saragat je bil potrjen za častnega predsednika internacionale).

Sklepna resolucija opozarja, da se novo desetletje odpira v znamenju poslabšanja mednarodnega položaja in gospodarske krize. Demokratski socializem lahko nudi pozitivne perspektive, tako pri prizadevanjih za pravičnejšo porazdelitev bogastva v svetu, kot tudi za stalno obrambo ogroženih in kršenih človeških pravic.

Nova ameriška politika

Richard Allen, ki je eden glavnih svetovalcev novoizvoljenega ameriškega predsednika Reagana, za zunanjepolitična vprašanja, je v intervjuju za znano ameriško revijo dejal, da je treba pogodbo SALT-2 o omejitvi strateškega orožja izboljšati, a da te pogodbe Združene države nikakor ne smejo v celoti zavrtniti. Ameriška vlada bi morala po mnenju Richarda Allena ohraniti pozitivno vsebino te pogodbe in skušati na tej osnovi doseči boljše.

Richard Allen se je nasplošno pozitivno izrazil o nadaljevanju trgovinskih izmenjav s Sovjetsko zvezo, vendar je pristavil, da bi morala ameriška vlada v tem pogledu upoštevati državne koristi in varnost Združenih držav samih. Allen se hkrati zavzema za tesnejše stike z Latinsko Ameriko, Kanado in Japonsko ter za nadaljnji razvoj odnosov s Kitajsko, čeprav po njegovem še ni čas za sklenitev kakega vojaškega zavetišča.

Prihodnost ni tako daleč

Neki zvezdoslovec, ki je pretekle dni v tisku komentiral najnovejša odkritja vesoljske rakete »Voyager 1«, je omenil, da je možno, da bo čez stotine milijonov let kako razumno bitje v vesoljstvu ujelo ta izdelek današnje človeške tehnike in bo tako zvedelo za obstoj človeštva. Toda kakšno bo takrat človeštvo in kakšna bo takrat naša Zemlja?

Ta prihodnost je tako daleč, da dejansko danes nihče ne razmišlja o njej in tudi nikogar ne skrbi. Vsa preteklost človeškega rodu pa sega morda, po presoji naravoslovcev, kakih pet ali šest milijonov let nazaj. Vendar je mogoče, da se motijo in da je bil ta razvoj še veliko daljši, kot si predstavljamo, morda je znašal desetine ali stotine milijonov let. Če je bilo tako, je tudi čisto mogoče in celo zelo verjetno, da bo živelo človeštvo na tej Zemlji še desetine in stotine milijonov let, morda tudi še kako milijardo let, preden bo kaka strašna vesoljska katastrofa onemogočila za vedno življenje na njej.

Toda medtem ko se s preteklostjo Zem-

lje in človeštva ukvarjajo tako naravoslovci kot zgodovinarji — da ne omenjamo teologov in filozofov — se komaj kdo med današnjimi ljudmi vpraša, kaj bo s človeštvom čez milijon ali čez nekaj deset ali sto milijonov let. Pravzaprav niti nikogar ne skrbi, kaj bo s človeštvom čez tisoč ali desetisoč ali stotisoč let. O tem fantazirajo samo pisatelji fantastičnih romanov, a še ti postavijo dogajanje svojih bodočih zgodb rajši v čas, ki nam je veliko bližje, oddaljen komaj kakih sto let ali celo manj, največ pa morda nekaj tisoč let. Ze ta bodočnost se jim zdi silno daleč, naravnost fantastična, čeprav spada že takorekoč k naši neposredni prihodnosti, k jutrišnjemu dnevu. Sto let v prihodnosti je komaj tako daleč, kakor je od nas odmaknjen čas pred sto leti, torej leto 1880, čas staršev in dedov še mnogih med nami, in tisoč let pred nami je tako daleč, kakor je bil prehod iz prvega v drugo tisočletje po Kristusu, torej zgodovinsko dogajanje, ki se nam zdi še sorazmerno blizu in še občutimo njegov vpliv. Še lahko gremo v kako cerkev ali obiščemo kak grad, ki sta stala že tedaj, si ogledujemo umetnine in rokopise, ki so obstajali že tedaj, občudujemo orožje, orodje in celo obleke in obraze (naslikane ali izklesane) tedanjih ljudi. Zato tudi tisoč ali dvatisoč let pred nami dejansko ni tako strašno oddaljen čas. Vsak dan bolj smo blizu in naši vnuki bodo skrajšali časovno pot do tja že za desetino in več. Marsikatera stavba iz našega časa bo tedaj najbrž še stala.

Zato se z vso upravičenostjo lahko zanimamo za tisto, kar se bo dogajalo čez tisoč let in tudi še veliko pozneje. Življenje človeštva ni razdeljeno na predale, ki nimajo zveze med seboj. V resnici gre za eno samo, nepretrgano verigo življenja, in ljudje, ki bodo čez tisoč ali desetisoč let hodili po Zemlji, bodo naši direktni potomci oziroma potomci ljudi, ki so danes naši prijatelji ali ki jih danes srečujemo na naših poteh. Zato bi bilo popolnoma razumljivo, da bi se naša generacija zanimala, kaj bo čez tisoč ali celo čez desetisoč let. Prihodnost je odvisna od nas, od tega, kako jo bomo mi in naši potomci oblikovali in pripravljali. Odvisna bo od našega današnjega oblikovanja sodobne zgodovine, to je, bližnje prihodnosti, od naše znanosti, miselnosti, filozofije, poezije, pripovedništva, umetnosti, iznajdb, medicine. Vse to so opeke, iz katerih se zida stavba prihodnosti.

Zato je prihodnost, bodisi bližnja bodisi bolj oddaljena, v resnici mnogo manj fantastična in mnogo manj daljna, kot si jo navadno predstavljamo. In zato imamo do nje tudi že odgovornost. Predvsem to, da tej prihodnosti ne postavljamo hipotek, da ji ne delamo ovir, morda s tem, da bi naše generacije na silo, s totalitarnimi metodami, usmerile razvoj in pot v prihodnost v takšno smer, kot bi morda ugajalo nam, a bi ne bilo v korist generacijam v daljni prihodnosti. Najdragocenejša dediščina, ki jo moramo varovati človeštvu tudi v daljni prihodnosti, sta spoštovanje človekovih pravic in svoboda izbir. Paziti moramo, da ne preokrenemo razvoja človeštva na kako stranpot, ki bi lahko postala usodna.

F. M.

75-LETNICA USTANOVITVE ŠKOFOVSKIH ZAVODOV V ŠENTVIDU

(nadaljevanje s 1. strani)

pevski zbor »Anton Foerster« pod vodstvom Jožeta Trošta.

Nekdanji gojenci šentviških zavodov so s številno udeležbo pri maši, prav tako tudi na slavnostni akademiji v veliki dvorani teološke fakultete, dokazali, da še vedno cenijo izročilo nekdanje šentviške gimnazije. Slavnostni govor na akademiji je prebral prof. dr. Stane Gabrovec, ki je poudaril predvsem misel, da je šentviška gimnazija povedla slovenski narod v evropska obzorja, hkrati pa je pomenila enega od najznačilnejših dokazov naše narodne identitete. Kulturni program je obsegal petje zbor »Consortium musicum« iz Ljubljane pod vodstvom dr. Mirka Cudermana, ki je izvajal tudi nekatere skladbe nekdanjih »zavodarjev« Alojza Mava, Matija Tomca in Vilka Ukmarja, na sporedu pa so bile tudi recitacije besedil šentviškega profesorja Jakoba Šolarja in bivših gojencev Antona Vodnika in Jožeta Udoviča.

Akademije so se poleg predstavnikov Cerkve na Slovenskem in v zamejstvu udeležili tudi podpredsednik slovenskega izvršnega sveta in predsednik republiške komisije za odnose z verskimi skupnostmi Dušan Šinigoj, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janez Milčinski, rektor ljubljanske univerze dr. Slavko Hodžar idr. Pozdrave tržaških Slovencev je prinesel dr. Maks Šah, v imenu kroških Slovencev je spregovoril dr. Reginald Vospersnik, ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu, dr. Rafko Premrl, sam nekdanji gojenec, pa je obudil nekaj osebnih spominov na svoja šentviška leta in prisotne pozdravil v imenu goriških Slovencev.

Istega dne so na teološki fakulteti odprli razstavo del zavodskih profesorjev in dijakov, ki bo odprta do 30. t.m.

M. V.

PROSTOR MLADIH

Novembrska številka »Ognjišča«

Novembrska številka Ognjišča, revije za mlade, se začne s pismom dekleta, ki v nasprotju z mnogimi drugimi, katerih razočaranja lahko takorekoč vsak dan beremo ali slišimo, priznava, da je življenje prijetno in zanimivo ter vsebuje toliko lepih stvari. Zadovoljna je s svojimi starši, nima problemov glede vernosti, ker ji starša dajeta zgled življenja po veri, rada ima prijateljstvo, gore, šport, knjige, glasbo. Tudi fanta ima rada, čeprav še ne hodi z njim, kot pravi.

Urednik ji odgovarja: »Če človek prebere tako pismo, kot je tvoje, si oddahne. Tako čudna, zamorjena, neodgovorna, tako brez idealov se nam včasih zdi ta sodobna mladina, da so take vrstice, kot si jih napisala, kakor bistra, osvežujoča voda, ki ji poživi obraz. Saj v bistvu vemo, da je še veliko lepega skritega pod površino tega hitrega tempa življenja, ki nas obdaja in pritiska, da same naglice posameznih stvari več ne vidimo...«

Precej zanimiv je intervju s poljskim katoliškim časnikarjem Jerzyjem Turowiczem, vendar iz nje ga v bistvu ne zvemo kaj posebnega. V glavnem je govor samo o papežu Poljaku. Več novega nudi bralcu reportaža iz Afrike, ki jo piše urednik Franc Bole. V njej med drugim zavrača predsek o »zaostalosti« in potem ko navede nekaj zelo prikupnih stvari, ki jih je videl in doživel, sprašuje: »So ti takoimenovani zaostali narodi potemtakem res tako zaostali?« Priloga je posveče-

na velikemu italijanskemu baročnemu kiparju Berniniju in baziliki sv. Petra v Rimu. Nadaljuje se rubrika »Tvoje ime«, ki razlaga krstna imena. Marsikdo bo lahko v njej našel, kaj pomeni njegovo ime. Odlika teh razlag je med drugim ta, kot smo že večkrat omenili, da so v skladu z najmodernejšimi dognanji etimološke vede. Bridko, pa tudi tolažljivo je brati zgodbo invalidke Karoline, ki je zbolela kot otrok za otroško paralizo. Tolažljivo zato, ker dokazuje, kako trdo se znajo taki ljudje boriti v življenju, včasih tudi proti težavam, ki jih jim povzročajo drugi ljudje iz trdosrčnosti ali lahkomišelnosti, pa vendar ne izgubijo poguma do življenja, v nasprotju z mnogimi drugimi, ki tako hitro upopajo, čeprav uživajo v življenju toliko prednosti in ugodnosti v primerjavi z bolniki.

V tej številki Ognjišča najdemo tudi članek o ameriškem pevcu Billyju Joelu in pa članek o avtomobilskem dirkaču Alanu Jonesu. Nadaljuje se roman »Sestra Ruth«. Pretresljivo je pismo očeta pod naslovom »Moji otroci ne verujejo več« — kot primer vzgoje otrok pod nasprotujočimi si vplivi.

To vsebino dopolnjuje še mnogo vsakovrstnega drobiža v obliki informacij, humorja, članka o slikarju Juriju Šubicu in barvne reprodukcije nekaterih njegovih cerkvenih slik na zadnji platnici in nekaj kar dobrega leposlovja. Zal da se mladi avtorji in avtorke ne podpisujejo s celimi imeni.

Nekaj misli o petju

V teh dneh bosta v naših krajih dve važni pevski prireditvi: Cecilijanka v Gorici in Revija, ki jo organizira ZCPZ v Trstu. Dve pevski reviji, ki sta tudi važen pokazatelj pevskega stanja pri nas v zamejstvu. Vsi vemo, da je danes pri nas več zborov. V nekaterih vaseh obstaja tudi več zborov, da ne omenjamo cerkvenih, ki pa so vsekakor zelo pomembni, ne samo zaradi bogoslužne službe, ki jo opravljajo sleherno nedeljo, ampak tudi zato, ker predstavljajo, za nekatere kraje, edino nepretrgano nadaljevanje slovenske zborovske tradicije.

Slovinci gotovo veljamo in se tudi imamo za narod, ki rad poje, ki rad poje predvsem v večglasju, se pravi v zborih. Taka je naša pevska tradicija, ki je gotovo stara že več stoletij, če velja, da je že Gallus nekatere svoje skladbe, kot trdijo nekateri muzikologi, osnoval po predlogi kake slovenske narodne pesmi.

Toda, kako je danes z zborovskim petjem, pri nas v zamejstvu? Sprašujem se, če ne gledamo »kako umira pravični«. Res je, da je veliko zborov, ki vadi, poje, nastopa in tudi dosega določene uspehe. Res je tudi, da vsako leto nastane kak nov pevski zbor. V zadnjih časih doživljajo tako pravi razcvet dekliški, oziroma ženski zbori. Prav je tako. Vsi se moramo truditi za to, da bi čim več naših ljudi pelo v tem ali drugem pevskem zboru. Saj petje ni le pomembno kulturno dejanje, ampak je tudi izredno osebnostno obogatitev. Poleg tega, kot vsako skupinsko delovanje, lahko ima izreden pomen pri vzgoji ljudi, še posebno mladine, v zrelo družbeno bitja, ki znajo živeti v skupnosti.

Čeprav imamo v naših krajih sorazmerno veliko število pevskega zborov in da so

nekateri izmed teh nedvomno tudi dobri ali zelo dobri, se mi vseeno zdi splošno stanje zborovskega petja v zamejstvu, precej kritično. Vsi zbori, od otroških dalje, dosegajo le neko povprečje, le nekateri ga malo presegajo.

Upali smo, da bo vsaj Komorni zbor Glasbene matice, ki je tako dobro obetal, vztrajal pri svojem delovanju in se uveljavil v zamejstvu, kot pevski zbor, ki lahko gre nastopat, kamor hoče, in pokaže določeno pevsko in glasbeno kulturo. Znanje, ki je danes potrebno, če naj se zbor povzpne do zaželenega nivoja, je vsekakor precejšnje. Gotovo se je tudi pevski okus spre-

menil, toda vseeno je naravnost žalostno, da Slovenci v zamejstvu nismo zmožni spraviti skupaj pevskega zbora, ki bi nas lahko častno predstavljal povsod, kjer bi pel.

Mislím, da ni razloga v tem, da ni pevec, pevci bi se že dobili. Na vsem Tržaškem je gotovo trideset ljudi, ki bi bili pripravljeni hoditi na vaje. Potrebno pa bi bilo nekaj začetne volje in organizacije, za kar, kot kaže, pa ni pravega pobudnika. Zakaj je tako, ne vem. Vem pa, da je dober zbor danes pri nas krvavo potreben, da obstajajo pogoji, da se tak zbor tudi ustanovi ali razvije, da pa manjka pri ljudeh, ki bi bili odgovorni za glasbeno področje, volje, da bi se količič premaknilo v tem smislu.

M. T.

Bambičeva razstava na Opčinah

V nedeljo, 16. t.m., se je v Prosvetnem domu na Opčinah zaključila pregledna razstava ilustracij in slik Milka Bambiča, ki jo je priredilo tamkajšnje prosvetno društvo. Razstavljaec, sicer znan in upoštevan tržaški likovni kritik, je vidneje opozoril nase že predlanskim v Sežani z razstavo v Kosovelovi knjižnici.

Razstava na Opčinah je obsegala olja, tempero, risbe v raznih tehnikah, ilustracije in osnutke plakatov politične vsebine. Slog njegovih slik ni enoten, saj se srečujemo tako z realističnimi kot tudi z impresionističnimi in abstraktnimi deli, ponekod so opazne tudi surrealistične prvine. Bambič je razstavil krajine, potrete in tihožitja, pri abstraktnih kompozicijah opazamo dela s slučajnimi likovnimi učinki kot tudi slike z urejenimi likovnimi sklopi. Posebno pozornost zaslužijo plakati iz burnih povojnih let, ki odražajo močno socialno angažiranost njihovega ustvarjalca, prav tako tudi Bambičev umetnostni na-

zor, ki umetnosti ne zapira v meje gole estetike, marveč plodno izkorišča tudi njeno uporabno plat.

Zato ni čudno, da se je Bambič že pred dolgimi desetletji začel ukvarjati z ilustriranjem zlasti mladinskih knjig in revij, kamor je risal tudi stripe. Po zadnji vojni je opremil več slovenskih učbenikov, ki so izšli v Trstu. Primorci, doraščajoči pod fašizmom, se gotovo še spominjajo Bambičevih ilustracij v berilih za otroke »Kolački« in »Prvi koraki«, sodeloval je tudi pri mladinskih revijah »Novi rod« in »Naš rod«, po vojni pa pri tržaškem »Galebu«. Pri tej likovni zvrsti je ustvarjalno združeval svoje risarske in slikarske izkušnje s temeljitim poznavanjem tiskarskih tehnik, zlasti še večbarvnega tiska.

Milko Bambič se je na openski razstavi predstavil kot zanimiv in še vedno premalo ovrednoten sopotnik »klasikov« moderne umetnosti na Primorskem, kamor prištevamo zlasti Lojzeta Spazzapana, Ivana Čarga, Vena Piona in Avgusta Černigoja. Bambičeva široka razglednost po likovnem dogajanju v Evropi v zadnjih desetletjih se odraža tudi v njegovih slikah, ki se odlikujejo po prepričljivosti in ubrani skladnosti. Razstava na Opčinah, čeprav številčno in prostorsko omejena, je zapolnila pomembno vrzel v poznavanju umetnostne preteklosti na Primorskem.

M. V.

Tržaško pristanišče danes

V Pomorski postaji v Trstu se je zadnjo soboto ob veliki udeležbi predstavnikov oblasti, gospodarskih operaterjev in sindikalistov pričela druga pristaniška konferenca. Konferenca sovпада s stoletnico tržaške uprave luke. Na sporedu je bilo uvodno poročilo, katero je podal predsednik Avtonomne tržaške pristaniške ustanove Zanetti. V petek in soboto bodo sledili nadaljnji posegi ter diskusija.

Zanetti je poudaril vlogo in pomen, katera ima pristanišče za Trst. Luka je skupaj z industrijo dejavnik spodbude za razvoj celotnega tržaškega gospodarstva.

Kljub tej pomembni vlogi pa je tržaško pristanišče v težavnem finančnem položaju ter je primanjkljaj v zadnjih treh letih letno znašal sedem milijard lir. Ni pa to razlog za obupavanje, ker pristanišče prinese samo s carinami 800 milijard lir na leto in celotni gospodarski dosežek vseh sektorjev, ki so povezani z lukó, naraste na dva tisoč milijard.

Zaradi hude tuje konkurence je potrebno preustrojitev tržaškega pristanišča, za kar so potrebne nove investicije in večja kvalifikacija uslužbencev. S preustrojitvijo bo pristanišče lahko napredovalo do cilja,

ki ima štiri glavne temelje. Trst mora postati evropsko pristanišče kot povezava med Evropo in prekomorjem v skladu s takoimenovanim tržaškim projektom, katerega je odobril Evropski parlament v Strassburgu. Drugi temelj je okrepitev kooperacij med pristanišči gornjega Jadrana, da bodo lahko uspešneje služila deželam alpskega loka. Tretji temelj predstavlja pristaniški sistem Furlanije-Juljske krajine, v katerem ima Trst glavno mesto in je deželna uprava za ta namen sestavila poseben načrt. Zadnji temelj je končno tržaška pokrajina sama, kjer je treba najti za pristanišče več prostora ter na primer v Žavljah boljše povezati delovanje luke in industrije.

SPD »Igo Gruden« vabi na otvoritev
RAZSTAVE

NABREŽINSKIH KAMNARJEV

ki bo v nedeljo, 23. novembra, ob 10. uri
v društveni dvorani v Nabrežini.

Razstava bo odprta od 23. do 30. novembra
po naslednjem urniku: nedelja: od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure; ob
delavnikih: od 16. do 19. ure.

Pisma uredništvu:

O PREMESTITVI OPENSKEGA ŽUPNIKA

Kaj je res, da nas bo moral župnik Vili Žerjal zapustiti? Tako se sprašujemo verniki openske župnije in ne moremo verjeti, da bi se to zares moglo zgoditi.

Trinajst let je že župnik na Opčinah in si je v teh letih pridobil srca vseh slovenskih prebivalcev svoje župnije. Vsi ga cenimo in spoštujemo, saj vsak dan sproti dokazuje, s kako veliko ljubeznijo opravlja svoje duhovsko poslanstvo.

Vedno je pripravljen pomagati svojim vernikom. Nič mu ni težko. K bolnikom gre v vsaki uri podnevi in tudi ponoči. Tudi drugače najde do vsakogar prijazno in lepo besedo. Naš župnik Vili Žerjal je pravi ljudski duhovnik. Zato vsi župljani želimo, da ostane še naprej na Opčinah.

Župljani s Konkonela

Bodoči program občinske uprave v Gorici

Približno po mesecu in pol se je sestel pretekli ponedeljek, 17. novembra, goriški občinski svet. Na dnevnem redu je bila najprej programska izjava novega goriškega župana dr. Antonia Scarana. Čeprav je župan samo malo časa, je pri občanih napravil vtis odločnega politika, človeka, ki ga odlikujeta jasnost in odkritosrčnost. Ta vtis smo osebno imeli tudi v ponedeljek na občinski seji, ko je v daljšem govoru nakazal programske smernice nove koalicije, ki vodi občinsko upravo in jo sestavljajo KD, PSDI, PSI, PRI in Slovenska skupnost. Na začetku govora je župan Scarano poudaril vlogo opozicije in sodelovanje z rajonskimi sveti, ki predstavljajo razne delovne skupine in komisije, ki bodo lahko nudile občinski upravi veliko oporo pri izvrševanju svojih funkcij. Stalno je treba imeti pred očmi potrebe občanov in za to informiranje so najbolj poklicani prav rajonski sveti, demokratični organi, ki so stalno v stiku z ljudmi in torej s problemi.

Kar je predvsem župan Scarano podčrtal v svojem govoru in je po našem mnenju izrednega pomena, je ugotovitev, da je treba vse delovanje občinske uprave usmeriti v zadovoljitev potreb, ki jih prebivalstvo čuti. Ljudje od nas ne zahtevajo čudežev, ampak želijo, da delamo pošteno in z dobro voljo, v urejenem in čistem mestu, kar je izraz večstoletne kulture, je dejal župan. Obenem pa je treba tudi imeti pred očmi izbire prejšnje občinske uprave, ki je veliko sil zastavila za uresničitev nekaterih večjih del v tem mestu, ki ima tudi

važno vlogo mesta ob meji, ob stičišču več kulturnih in gospodarskih tokov, kjer se srečuje in deluje z družbo, ki ima drugačen socialni, družbeni in politični ustroj. Vso skrb bo treba posvetiti okrepitvi stikov s sosednjo Slovenijo in z našim sosednim mestom Novo Gorico, s katero nas veže dolgoletno sodelovanje in ustvarjanje skupnih pobud, skupnih hotenj v duhu dobrososedskih in prijateljskih odnosov, na podlagi stvarnih zahtev.

Za nas je še posebno važen tisti del županovega govora, kjer izrecno omenja našo narodno skupnost; občinska uprava bo podpirala prizadevanja za zaščito slovenske narodne skupnosti in bo zahtevala od parlamenta, da odgovori na potrebe slovenskega prebivalstva. Občinska uprava bo nadalje obravnavala vprašanja v zvezi s slovenskim šolstvom, z delovanjem konzulte za slovenska vprašanja pri goriški občini in z rabo slovenskega jezika v rajonskih svetih. V teh izjavah je nakazana torej tudi slovenska problematika, sedaj pa je dolžnost nas vseh, izvoljenih slovenskih predstavnikov in slovenske javnosti, da preidemo od besed k dejanjem. Čeprav so te županove besede bolj programskega značaja, je vsekakor važno, da so bile s tem nakazane tiste smernice, ki naj občinsko upravo vodijo pri reševanju tudi naših vprašanj.

Poleg tega dela govora se nam zdijo pozitivna in obetavna tudi druga izvajanja goriškega župana. Tako se je na primer zavzel za okrepitev tistih gospodarskih dejavnosti, katerim se je v zadnjih časih posvečalo premalo pozornosti: to je obrtništvo in kmetijstvo. Ti področji neposredno zanimata tudi veliko število prav slovenskega prebivalstva; pomislimo samo na kmetijsko dejavnost v Štandrežu, na Oslavju, Štmavru in v ostalih predelih goriškega mesta. Priznati je treba, da se je v preteklosti gledalo precej površno na kmetijsko oziroma obrtniško področje. Govori se, na primer, da bi prav v Štandrežu krepko

omejili razširjanje industrijskih in omejenih struktur z namenom, da se ohrani čim več dobre zemlje.

Novost v primerjavi s preteklo upravo je tudi izražena potreba po čim večjem sodelovanju z ostalimi občinami goriške pokrajine. Večkrat smo omenili to pomanjkljivost, ko se je v zadnjih časih skušalo iskati vse mogoče oblike pomoči dežele ali države za naše nestanovitno in vedno šibkejšo gospodarstvo, v neposredni bližini pa je bilo mogoče najti oblike tesnejšega sodelovanja in gospodarskega usklajevanja. Gorica je hotela igrati vlogo glavnega mesta, kar pa je bilo tudi vse.

Goriški župan je omenil tudi druga področja, na katerih je nujno marsikaj preurediti in delovati z večjo prožnostjo: na primer izvajanje novega urbanističnega načrta, ki je še vedno na deželi in čaka na odobritev; po odobritvi ga bo treba prilagoditi novim urbanističnim potrebam, predvsem pa zagotoviti, da se v mestnem središču poiščejo možnosti za zadovoljitev stanovanjskih potreb. Važna so tudi vprašanja v zvezi s socialnim skrbstvom za osta-

(Dalje na 7. strani)

—o—

BOJKOT VOLITEV NA SLOVENSKIH ŠOLAH

Sindikata slovenske šole — tajništvo Gorica — je na svoji zadnji seji sklenil, da se stalno neučno osebje na slovenskih šolah ne udeleži volitev, ki bodo 16. decembra letos. Sklep je povsem upravičen, saj zadnje ministrske okrožnice zelo natančno določajo, da zmagajo na volitvah tiste liste, ki dosežejo vsaj 33,3 odst. volivcev, to pa pomeni, da je slovenska šola že avtomatično izključena iz predstavnitva v pokrajinskem upravnem svetu. To si lahko razlagamo kot diskriminacijo do slovenske šole, saj se v dekretih in okrožnicah ne upošteva posebno stanje naše šole, ki zaradi svoje številčne omejenosti ne more biti postavljena na isto raven kot ostale šole v Italiji. Sindikat slovenske šole je zato pismeno protestiral pri pristojnih šolskih oblasteh in sklenil, da pozove slovensko neučno osebje, da bojkotira volitve v omenjeni svet.

VESTI IZ ŠTEVERJANA

Pretekli teden so se začela dela za popravilo usada na cesti, ki gre od Bukovja proti Valerišču, pri »Tončevih« po domače. Dela je prevzelo podjetje Zalateu iz Vidma za vsoto 22 milijonov lir; načrte in denar pa je poskrbela gozdna uprava. Usad je zadnje čase tako pokvaril cestišče, da bi bilo v kratkem času težko prehodno. Občinska uprava se je za ta problem precej časa zanimala in je končno tudi uspela, da bo cesta utrjena in prevozna.

Kot znano, je bil občinski sedež v Števerjanu prenovljen in na novo opremljen. Ker pa cene rastejo, ni bila oprema popolna. Zato se je občinska uprava, ki se popolnoma zaveda, da sama ne more kriti vseh potreb, obrnila na notranje ministrstvo preko goriške prefektуре, da bi dobila potreben denar za to. Uspelo ji je dobiti deset milijonov lir podpore in tako bo uresničila željo upraviteljev ter zadovoljila potrebe občanov.

In še zadnja novica. Župan Klanjšček je na zadnji seji odbora razdelil resorje odbornikom tako-le: javna dela in urbanistiko bo upravljal župan, osebje in finance podžupan Terpin, zdravstvo odbornik Mužič, šolstvo, kulturne zadeve in šport Simon Komjanc, kmetijstvo pa Skok Armand. Porazdelitev odgovornosti je bila potrebna, če hočemo, da bo delovanje uprave res učinkovito in da bo ustrezalo potrebam občanov.

Proslave ob obletnici Oglejskega koncila

Leta 381 je bil v Ogleju koncil, ko so cerkveni možje obsodili nauk arijske verske ločine. Prihodnje leto bo poteklo 1600 let od tistega važnega dogodka v življenju Cerkev. Zato so se škofje iz naše dežele odločili, da priredijo za to obletnico pomembne slovesnosti in prireditve, ki bodo pripomogle, da se na slovesen način proslavi tako važna obletnica. Priredili bodo koncerte, razstave, debate in predavanja in mednarodno teološko srečanje. O teh pobudah je bil govor pretekli ponedeljek na tiskovni konferenci v časnikarskem krožku v Trstu, kjer je goriški nadškof msgr. Cocolin govoril o teh pripravah in kjer so predstavili knjigo »Oglejski koncil iz leta 381 in njegova 1600-letnica«. Delo je pripravil goriški zgodovinar in univerzitetni profesor Sergio Tavano; prisotni so bili številni časnikarji, cerkveni in politični predstavniki, med katerimi tudi oglejski župan Puntin,

ki je dejal, da bo oglejska občinska uprava sodelovala pri organiziranju proslav, in zaželel, da bi tudi deželna uprava pripomogla, da bi slovesnosti čim boljje uspele.

—o—

URNIK SPREJEMOV ODBORNIKOV SLOVENSKE SKUPNOSTI

Slovenska skupnost ima v Gorici dva svoja odbornika, ki sta člana občinskega oziroma pokrajinskega odbora v Gorici; to sta občinski odbornik dr. Damjan Paulin in pokrajinska odbornica Marija Ferletič. Kot vsi ostali, sta tudi odbornika SSK določila dan za sprejem občinstva. Damjan Paulin, ki odgovarja za trgovinska dovoljenja in promet, sprejema na goriški občini vsak petek od 15. do 16. ure; Marija Ferletič, pokrajinska odbornica za šolstvo in kulturo, pa na sedežu pokrajine v Gorici vsak petek od 12. do 13. ure.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Druga številka Pastirčka

Druga številka mladinskega mesečnika Pastirček se začne s člankom »Spomin na rajne«, ki ga je napisal Marko. V članku pravi med drugim: »Spominjamo se naših rajnih in zanje molimo, obiščemo njihove grobove, ki smo jih za Vseh mrtvih dan očistili in okrasili s cvetjem, svečkami in lučkami vseh vrst in barv. Grobovi so v teh dneh še posebno obiskovani in negovani, včasih preveč, če pomislimo na njihovo običajno podobo in oskrbo med letom. Ni lepo, da se spomnimo naših pokojnih samo na Vseh mrtvih dan. Tudi med letom je naša dolžnost, da mislimo nanje in da molimo za verne duše v vicah«. Potem se spomni mrtvih skavtov.

Simpatična se nam zdi v njegovem članku starodavna in lepa slovenska beseda rajni, ki je, enako kot toliko drugih pristnih starih in izvirnih slovenskih besed, zadnja desetletja izrivana ne samo iz knjižnega, ampak tudi že iz govorjenega jezika.

V tej številki Pastirčka srečamo tudi ime zelo znanega in priljubljenega slovenskega mladinskega pisatelja Mirka Kunčiča, ki živi zdaj v Južni Ameriki. Objavlja namreč lepo legendo »Kako so nastale krizanteme«. Ivan Bolčina pa je prispeval članek o poimenovanju šole v Štandrežu po pisatelju in prirodopiscu Franu Erjavcu. Na »katehetski strani« je objavljena prijetno in živahno napisana zgodbica »Lepe roke«, iz katere zvejo otroci, da so naše roke lepe in predvsem takrat — ali bolje rečeno samo takrat —

če radi dajemo in pomagamo drugim. Še več drugih stvari v listu je posvečenih pouku in vzgoji. Namenjene so delno malim, pa tudi že nekoliko večjim otrokom, npr. v res pestri in pristrčni rubriki »Spoznavajmo svet in ljudi«. Poleg nekaj kratkih zgodb prinaša ta številka Pastirčka tudi nekaj mladinskih pesmi. Eno je prispevala Ljubka Sorli pod naslovom »Otroci na grobu Frana Erjavca«. Drugo je napisal Vladimir Kos in ima naslov »Vračanje dežja. O, naj se vrne«.

V tej številki mesečnika najdemo poleg tega še članek o glasbeniku Stanku Premrlu, Humarjevo zgodbico »Sladkosnedni Mirko« in nadaljevanje spisa »Goriški sprehodi« Peratove, ki daje Pastirčku še poseben mik tudi za take, ki sicer ne prebirajo mladinskih mesečnikov, ker se že davno ne prištevajo med mlade. Spis je tudi ilustriran z zanimivimi starimi fotografijami. Obžalovati je le, da je to nadaljevanje prav kratko, saj ne obsega s fotografijama vred niti polni dve strani.

Poleg rubrike »Janina pošta« in tako prikupnih dopisov šolarčkov ter njihovih risbic — med njimi je celo lepa risbica neke deklice iz otroškega vrta v Sesljanu — je omeniti še pesmico z notami »Pesmica o krohku«, ki jo je zložil Ubald Vrabec na besedilo Vide Brest. Zadnja stran zavzema rubrika »Pastirčkovo razvedrilo« z ugankami. Omeniti pa moramo seveda tudi na-

(Dalje na 7. strani)

Knjiga o Oglejskem koncilu l. 381

V ponedeljek je bila na tiskovni konferenci v Trstu predstavljena javnosti kar drobna knjiga z naslovom »Il Concilio di Aquileia del 381 nel XVI centenario«, t.j. Oglejski koncil leta 381 za šestnajsto stoletnico«. Knjiga ima namen, kot je bilo poudarjeno na tiskovni konferenci, predstaviti kar najširši javnosti čim bolj znanstveno strogo urejeno informacijo o najvažnejšem koncilu starodavne zgodovine oglejske Cerkve, ki se je vršil 3. septembra leta 381. Udeležili so se ga škofje s širokega ozemlja na Zahodu, od Galije prek Italije do Ljubljane, Donave in Zadra. Ta koncil je sledil le nekaj tednov za drugim ekumenskim koncilom, ki je bil v Konstantinopolu, današnjem Carigradu ali Istanbulu in na katerem so hoteli izkoreniniti arijansko krivoverstvo, ki je trdilo, da Kristusova božja oseba ni enaka Očetovi in da zato ne vsebuje v polnosti obeh narav, božje in človeške. Oglejski koncil je hotel zagotoviti novo versko enotnost na Zahodu.

Kot zgodovinski vir pa je bil oglejski koncil (Oglej je bil takrat še veliko mesto in Huni so bili še daleč), oziroma poročilo, ki je prišlo o njem do nas, važen predvsem zato, ker dokumentira tedanje razmere v Cerkvi na Zahodu, h kateremu je tedaj tako v političnem kot tudi v cerkvenem pogledu spadala tudi današnja Slovenija z Ljubljano in Dalmacija z Zadrom. Tako pomenijo dokumenti o oglejskem koncilu leta 381 tudi važen zgodovinski vir za cerkvene razmere v današnjih slovenskih deželah v drugi polovici 4. stoletja.

Vse to zrcali nova knjiga. Kratek uvod vanjo so podpisali goriški nadškof Cocolin, videmski

nadškof Battisti, konkordijsko-pordenonski škof Freschi, tržaški škof Bellomi in videmski pomožni škof Pizzoni. V njem naglašajo kulturni pomen pobude za proslavo 1600-letnice oglejskega koncila in se zahvaljujejo znanstvenikom, ki so sodelovali pri sestavljanju knjige.

Besedila oziroma študije v njej obravnavajo Cerkev v drugi polovici 4. stoletja z odnosom med Cerkvijo in državo v tedanjem rimskem cesarstvu in spor zaradi arijanstva, pa tudi širši pogled na Cerkev in družbo v poznem starem veku. O tem piše Gian Carlo Menis. Giuseppe Cuscito je prispeval študijo o oglejski Cerkvi in njenem koncilu. Mario Mirabella Roberti poroča o cerkvenih stavbah in umetniškem okolju v Ogleju v četrtem stoletju, predvsem seveda na osnovi arheoloških najdb. Sergio Tavano razpravlja o dogodkih pred koncilom, daljši in še zanimivejši pa je njegov spis o koncilu samem in o osebnostih, ki so se ga udeležile. Zanimiv je tudi seznam nekaj desetih zahodnih škofov, ki so se udeležili koncila v Ogleju, dejansko koncila vse zahodne Cerkve. Emonski, t.j. ljubljanski škof, ki se je udeležil koncila, se je imenoval Maksim. Zelo zanimiva je ugotovitev, da sta Slovenija in Hrvatska, ki pa se seveda tedaj še nista imenovali tako, že tedaj pripadali evropskemu Zahodu.

O pomenu koncila piše Gaetano Corti, o nekaterih drugih značilnostih in o aktualnosti prvega oglejskega koncila ter njegovih tekstih pa razpravljajo še Elio Peretto, Rinaldo Fabris in G.C. Sledita še dve strani bibliografije.

Nova številka revije »Le livre slovene«

V Trst je prispela nova, dvojna številka revije »Le livre slovene«, t.j. Slovenska knjiga, ki jo skupno izdajajo Društvo slovenskih pisateljev, Slovenski Pen klub in Društvo literarnih prevajalcev Slovenije. Gre za prvo in drugo številko za letošnje leto.

Na uvodnem mestu je objavljen v francoščini esej Janka Kosa »Literarni esej v Sloveniji«. V njem ugotavlja, da še ni bila napisana zgodovina slovenske esejistike, in navaja vzroke za to. Glavni vzrok je po njegovem v tem, ker še ni bila zbrana dokumentacija o tem in tudi priprave za to se še niso začele. Vendar pa skuša Kos, ki je znan kot esejist, vsaj na grobo ali približno, kot bi tudi lahko rekli, orisati razvoj slovenskega esaja, od Matije Čopa, v katerem vidi začetnika slovenske esejistike, čeprav je pisal v nemščini, do Josipa Stritarja, ki je napisal prve literarne eseje v slovenščini, in do Trdine in Levstika. Kos omenja potem esejistično delo naslednjih literarnih generacij, omenjajoč Frana Levca, Ivana Cankarja, Otona Zupančiča, Izidorja Cankarja in Ivana Prijatelja. Sledili so kot najvidnejši Anton Slodnjak, France Koblar, Fran Albreht, Juš Kozak, Ferdo Kozak, Josip Vidmar, Božidar Borko, Miran Jarc, France Vodnik, Anton Vodnik, Srečko Kosovel, Božo Vodušek, Bratko Kreft, Stanko Leben, Anton Ocvirk, Filip Kalan, Ivo Brnčič, Boris Zihnerl, Vladimir Pavšič, Bogomil Fatur, Edvard Kocbek in drugi. Kos omenja potem še nekatere esejiste iz mlajše, povojne generacije, kot npr. Bojana Stiha, Cirila Zlobca, Primoža Kozaka, Marjana Rožanca, Kajetana Koviča, Daneta Zajca in druge. Takoj pa seveda pade v oči, da je Kos izpustil skoro vse katoliške oziroma nelevičarsko usmerjene eseje, tako tiste v prejšnjih dobah kot tudi moderne in sodobne. Niti z besedico ne omeni npr. Tineta Debeljaka, dolgoletnega kulturnega urednika dnevnika »Slovenec«, in toliko drugih urednikov katoliških revij, npr. Doma in sveta, pa tudi ne tako znanih imen, kot so Jakob Šolar, Mirko Javornik, Lino Legiša ali danes v zamejstvu Boris Pahor, Alojz Rebula in Vinko Beličič, v zdomstvu pa Zorko Simčič, France Papež in še kdo. Človek se naravnost čudi, kako brezbrizno gre Janko Kos mimo vseh, ki mu niso ideološko ali politično pogodu. Naredi se, kakor da jih sploh ni in kakor da niso nikoli živeli in s tem je za njega stvar opravljena in kaže, da tudi za revijo »Le livre slovene«, ker ni zavrnila take neobjektivne in samovoljne literarne informacije, namenjene tujini.

Sledi, tudi v francoskem prevodu, esej Josipa Vidmarja »Univerza življenja«, nato pa esej istega avtorja »Svetli element«, namreč ogenj. Sledi še prevodi posameznih esejev Vladimira Kralja, Filipa Kalana, Antona Ocvirka, Dragota Šege, Jožeta Javorška, Dušana Pirjevca, Bojana Stiha, Tarasa Kermaunerja, Primoža Kozaka, Borisa Paternuja, Cirila Zlobca, Kajetana Koviča, Daneta Zajca in seveda Jankota Kosa. Niti sledu o kakem zamejskem esejistu, najbrž po znanem načelu, da spadajo tudi literature v skupni okvir svoje države, saj drugače bi pričakovali v tem izboru vsaj kakega levo usmerjenega slovenskega esejista s Tržaškega ali Koroškega.

Taka površnost in neobjektivnost v reviji, ki naj bi obveščala in seznanjala tujino s slovensko literaturo, je skoraj nerazumljiva, saj bi lahko opravljala revija v tem pogledu dragoceno delo.

Sodobno kmetijstvo

Nujno je čiščenje hlevov in svinjakov

Strongiloidoza je zajedavska bolezen sčasnih pujskov, žrebet, telet, jagnet in ščet, zanjo pa lahko oboliijo tudi ljudje. Največje izgube pri pujskih povzročajo majhne gliste in jih pri eni sami živali ugotovimo po več tisoč. Iz črevesa jih osamimo le s prepiranjem želodčne vsebine skozi gosto sito, sicer jih tudi v prerezanem črevescu ne vidimo. Razmnožujejo se tudi v hlevih in njihove ličinke ter ličinke, ki se razvijajo iz jajčec v iztrebkih napadene živali, prav lahko vdrejo v novega gostitelja skozi kožo. Pogosto se ličinke znajdejo v mlezivu in jih sesne živali požrejo, ugotovljeno pa je, da ličinke pridejo v plod že med brejostjo plemenic. Razvijajo se najraje v vlažnih, zanemarjenih hlevih, a odrasle živali praviloma ne zbolijo.

Pujski kažejo znamenja boleznii že v drugem tednu starosti, a znamenja niso izrazita. Iztrebki so kašasti, nato tekoči, ži-

vali pa posebno ponoči bljuvajo. Driska zajame več živali, ki v tretjem tednu postanejo slabokrvne, koža je nagubana, živali izgubijo velike količine vode in po trebuhu ter po nogah se oblikujejo kraste. Pujski se izločajo iz gnezda, niso živahni, imajo napet trebuh in najbolj prizadeti poginejo, prebolevniki zaostajajo v rasti in slabo napredujejo.

Strongiloidozo lahko uspešno zdravimo z zdravili thibenzol in mebendazol, a ukrepajmo že pred napadom tako, da breje svinjne temeljito umijemo in premestimo v čiste, razkužene bokse, kjer naj prasijo. Boksi naj bodo suhi, gnezdo pa po možnosti ogrevamo z infrardečimi žarnicami. Suho ležišče je zagotovilo, da ličinke ne pridejo skozi kožo pujskov. Bolezen ugotavljamo s preiskavo iztrebkov sumljivih živali in ker je število jajčec zelo veliko, je zadostna že majhna količina iztrebkov.

Poginjeno žival je treba razteleseno pregledati. Pri jagnetih, teletih in žrebetih je potek boleznii podoben, vendar bolezen laže prebolijo kot pujski in jih lahko uspešno zdravimo.

Strongiloidozo najbolj zatiramo s čiščenjem hlevov in uničevanjem ličink, ki skozi sluznico poškodujejo žlezno tkivo in povzročajo manjše izločanje prebavnih sokov in solne kisline, poveča pa se nastajanje sluzi, kar povzroča zaznavne prebavne motnje, saj živali ne vsrkajo dovolj rudnin, železa in hranilnih sestavin, kar ima za posledico drisko, živali pa opazno hirajo. Prvo zdravljenje opravimo v pašnem obdobju, drugo pa v zimskem obdobju, da se v hlevih ne bi kopičila jajčeca in ličinke.

Podobne znake boleznii povzročajo pri prašičih tudi histroglidoza, ki je pogosta pri plemenskih prašičih. Želodčna sluznica napadenih prašičev je nagubana, pokrita z žilavo sluzjo želatinastega steklenega videza in polna pikčastih krvavitev. Zajedavec je centimeter dolg, nitaste oblike in živahno rdeče barve, ker se hrani s krvjo.

Z. T.

—o—

S TRŽAŠKEGA

BARAGOVA PROSLAVA V RICMANJIH

V Ricmanjih so imeli v nedeljo, 16. t.m., Baragovo proslavo. Proslavili so desetletnico Baragovega doma ter 150-letnico odhoda Friderika Barage v misijone.

Najprej je bila zahvalna sv. maša ter je govoril ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Suštar. Sledila sta odkritje in blagoslovitev doprsnega kipa misijonarja, ki je delo Franceta Goršeta. V dvorani Baragovega doma je bil nato kulturni spored ob sodelovanju šole »Ivan Trinko - Zamejski« iz Ricmanj - Domjo ter mešanega zbora Prosvetnega društva Slavec. Pisatelj Alojz Rebula pa je predstavil svojo knjigo o Baragi.

—o—

DRUGA ŠTEVILKA »PASTIRČKA«

(Nadaljevanje s 6. strani)

slovno stran, ki jo krasi lepa barvna risba šolarčka Edija Kocianciga iz Podgore.

Pastirček je tudi zelo primeren kot učni pripomoček v osnovni in nižji srednji šoli, tako pri pouku jezika kot tudi v marsikaterem drugem pogledu, posebno še pri vzgajanju otrok k dobroti in poštenosti.

Otvoritev novega sedeža Kmečke banke v Gorici

Preteklo soboto, 15. novembra, so slovesno otvorili nove prostore Kmečke banke v Gorici. Otvoritve so se udeležili številni predstavniki političnih oblasti iz naše dežele in iz Slovenije, zastopniki drugih bančnih zavodov, slovenskih gospodarskih in kulturnih združenj, številni gostje, prijatelji, klienti in drugi. Najprej je prisotne pozdravil ravnatelj Kmečke banke, zatem pa so spregovorili predsednik upravnega odbora banke Ksaverij Leban, goriški podžupan Mario Del Ben, ki je zastopal tudi goriškega župana, predsednik združenja italijanskih bank prof. Francesco Parrillo in predsednik Slovenskega gospodarskega združenja dr. Vito Svetina. Predsednik Kmečke banke Ksaverij Leban je orisal zgodovinski razvoj tega slovenskega bančnega zavoda in poudaril prizadevnost vseh, ki so se trudili in se trudijo še danes, da bi bili uspehi Kmečke banke čimboljši. V zadnjem času se je poslovanje banke tako povečalo, da je bilo potrebno poiskati novih prostorov in tako nuditi čim večje ugodnosti in si zagotoviti več možnosti za poslovanje. To pomeni tudi večji prispevek k razvoju našega gospodarstva in prizna-

nje vsem, ki so pripomogli, da se je ta slovenski bančni zavod povzpел do današnje stopnje. Novi sedež Kmečke banke je na Korzu Verdi, to je na eni izmed najbolj prometnih goriških ulic, blizu parka in pokrite tržnice, to je v pravem središču Gorice. Uradi so začeli poslovati že od ponedeljka.

—o—

BODOČI PROGRAM OBČINSKE UPRAVE V GORICI

(nadaljevanje s 5. strani)

rele ljudi, za prizadete in nedorasle otroke; treba je poiskati mesto mladih v današnji družbi in v tem smislu izvesti nove oblike socialnega načrtovanja. Župan se je dotaknil tudi vprašanj kulture, športa in trgovinske dejavnosti, ki jo je treba v našem mestu okrepiti; omenil je ureditev pokrite tržnice ali vprašanja v zvezi s čiščenjem goriškega mesta, z mestnimi prevozi in drugim. Kot rečeno, to so bile samo smernice bodočega delovanja občinske uprave; razprava o posameznih točkah bo stekla na eni prihodnjih sej.

Koncertne matineeje v Gorici

Nedeljske koncertne matineeje, ki jih v goriškem Avditoriju prireja Kulturno društvo »M^o R. Lipizer«, so zadnjo nedeljo dosegle svojo četrto izdajo.

Tokrat sta nastopila Bruna in Anna Barutti, duo violine in klavirja, najprej z Beethovnovima Sonatama, prvo v a molu opus 23, in drugo v ef duru, imenovano »Pomlad«, drugi del koncerta pa je bil posvečen Brahmsu in je obsegal njegovo Sonato v de molu op. 108. Pri obeh glasbenicah iz Benetk je jasno prišla do izraza klasična Beethovnova linija, tako v ekspresivnosti kompozicije kakor tudi pri tehničnem izvajanju. Zlasti pri violini Brune Barutti je tehnična doseganost dajala glasbilu tople zvoke, njena sestra Anna pa je s spremljavo na klavirju dopolnjevala personalizirano izvedbo obeh skladb. Težji del nastopa, seveda iz tehničnega vidika, sta sestri prav tako odlično premagali s svojo goto-

Zveza slovenske katoliške prosvete vabi na

CECILJANKO

ki b v soboto, 22. novembra, ob 21. uri in v nedeljo, 23. novembra, ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici. Nastopajo zbori iz Koroške, Furlanije - Julijske krajine in Slovenije.

vostjo in ji dali oseben pečat. Občinstvo, ki je v polnem številu prisostvovalo temu zares kvalitetnemu nastopu, je sestri Barutti nagradilo z odobravajočim burnim ploskanjem.

Triindvajsetega novembra bo prihodnji koncert tega ciklusa. Nastopil bo komorni orkester »M^o Rodolfo Lipizer« s solistoma harfistko Patrizio Tassini in flautistom Giorgiom Blasco. Na sporedu so skladbe Respighija, Dittersdorfa, Violdija in Scarlattija.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 0000000000000000 9 0000

Rdeč trg, 15. julija 1980, pozno popoldne

Počasnih korakov se vračam proti hotelu Rossija, od koder me bo avtobus popeljal v pres center. Tik pred vzpetino, ki vodi na Rdeči trg, zagledam čudaka z belo čepico in olimpijskimi krogi na glavi ter majico z napisom v angleščini »Tudi ti moraš verovati v Jezusa Kristusa«. Spomin me ne vara, prvič sem ga videl v isti noši pred štirimi leti v Montrealu. Pravi, da se piše Rockandroller in da je novi mesija. V Moskvi ne vzbuja zgražanja, celo sovjetski policaji, ki ne prenašajo ekstravagance, se mu nasmehnejo.

Na vsakem koraku, iz vsake izložbe, se turistu smehlja medvedek Miša, simbol moskovskih iger. V veleblagovnici GUM, nasproti Leninovega mavzoleja, je Miša vsepovsod; na plakatih in kičastih spominkih, obeskih, značkah in igračkah, kovinskih in steklenih pepelnikih. Pojavil se je celo na higienskem papirju, artiklu, s katerim so se Moskovčani prvič spoznali prav nekaj tednov pred uradnim odprtjem iger.

Miša ni plod domišljije, nikakor ne. V Rusiji je dobro poznan že stoletja kot junak nešteti ljudskih pravljic in pripovedk. Tu ga opisujejo kot gostoljubno, vedno nasmehljano živalco, ki pa se v hipu spremeni v divjo zver, ko se neznanec, tujec preveč približa njegovemu brlogu. Koliko vsakodnevne resnice.

Pravijo, da je izraz žametastega medvedka, ki ga prodajajo za nekaj več kot 45 tisoč lir, podoben mlademu Brežnjevju, ko še ni nosil košatih obrvi in je bil njegov pogled svetlejši. Na sploh pa o sovjetskem državnem in partijskem poglavarju, še posebej pa o njegovem zdravstvenem stanju, krožijo po Moskvi nepreverljive govorice.

Na začetku leta je bil še najbolj podoben robotu s težkim korakom, neokretnim jezikom, kamnitim izrazom, zdaj pa je na videz že skoraj normalen starček s sklerozo in drugimi težavami krvnega obtoka, ki so pač običajne nadloge priletnih. Sredi Georgije so tedaj odkrili čudodelko, padarico Žuno Davitašvili, ki je z biomagnetizmom pozdravila priletnega državnika. Celo glasilo sovjetskih sindikatov TRUD ji je zapelo hvalnico (12. marec 1980). Georgijska padarica je tako čez noč postala slavna, preselila se je seveda v Moskvo, da je bliže pacientu. Žuna je tako ena redkih sovjetskih državljank, ki opravlja svobodni poklic. Seveda pa zdravljenje pri Žuni ne pride v poštev za navadnega državljanja, saj velja vsak poseg 250 rubljev, 300.000 lir, to je skoraj plača, ki jo zasluži delavec povprečno v mesecu in pol.

Toda pacientov ne primanjkuje, še posebej v politbiroju, kjer povprečna starost članov presega 70 let (Brežnjev in Kirilenkov 73 let, Suslov 77, Kosigin — tedaj se še ni umaknil — 76 let, Gromiko 70 in direktor vohunske službe KGB, policaj nad policaji Andropov 66 let.

Medtem me je avtobus že pripeljal do pres centra, kjer so zbrani kolegi časopisov

in revij z vsega sveta. Največ jih je v konferenčni dvorani, kjer prvi podpredsednik organizacijskega odbora moskovskih iger Vladimir Popov odgovarja na vprašanja. V dvorano vstopim prav v trenutku, ko ga neki italijanski kolega sprašuje, kakšnega spola je Miša. »Eto malčik«, to je deček, pravi Popov, ne da bi niti od daleč zaslutil ironično ost v vprašanju, čeprav je že hip za tem v središču vprašanje političnih zapornikov.

Problem, ki ga v Sovjetski zvezi ne poznamo, zatrjuje Popov. Državna ustava zagotavlja svobodo mišljenja, zato drugačno mišljenje ni prekršek in ne more biti kaznovano. Kdor je v zaporu ali konfinaciji, je le na podlagi členov kazenskega zakonika. Prisilna taborišča v Sibiriji, umobolnice za disidente — vse izmišljotina, lažna protisovjetska propaganda. Vsekakor pa ta vpra-

— Znaš, Mihec, jest be rad znou al so zahodni diplomati res taku zabiti al se samo delajo?

— Pej zakej misleš, de so zabiti?

— Ma vidi: tista reč ses Helsinki. Tam so vsi potpisali an dokument, de more bet mir, de konfine ni smet takent, de le-dje morejo bet fraj, de lahko grejo kamer čejo jn de morejo prosto krožet če nu les vse sort ideje, bukve, časniki jn vse sorte. Jn tu so potpisali vsi, imperjalisti jn socjalisti, uvrščeni in ne-uvrščeni.

— Ja. Jn kej ni prou?

— Ma kej so misleli Angleži jn Amerikanci, de bojo Rusi kar naenkrat obrneli svojo politiko za stu pr stu? Kej so misleli, de bojo pole prodajali knjige od Solženicina po vseh moskovskih knigar-nah, de bojo po kioskeh prodajali New York Times, de bojo lahko zahodni turisti po celi Rusiji špencirali koder bojo teli, če pej morejo prfina Rusi jemet pašaport za jet z anga mesta u drugo? Kej so misleli, de bojo podrli berlinski zid?

— Jest mislem, de so kalkulirali taku, narprej jem strimo potpisat jn pole, kadar bo vre potpisano, nekej bojo mogli naredet.

šanja — zaključuje Popov — nimajo nobene povezave z olimpijskimi igrami, zaradi katerih smo se zbrali v Moskvi.

V pres centru prodajajo najrazličnejše svetovne liste. Z zanimanjem vzamem v roke »Kabul New Times«, ki pa se že po površnem prelistanju izkaže kot povsem dolgočasen. Obsega le štiri strani, na katerih sta objavljena dva Karmalova govora, Karmalov poziv vojakom, besedilo brzojavke, ki jo je Karmal poslal francoskemu predsedniku D'Estaingu. Od šestih fotografij, prikazujejo tri Karmala v raznih pozah. Vendar to ni vse. Športna rubrika govori o olimpijskem duhu, kulturna poroča o izdaji filozofske knjige Plehanova, ženski kotiček pa predstavlja bralkam nove frizure in svetuje, kako se obleči za pogrebe in žalne slovesnosti.

Iz avtobusa, ki me pelje proti hotelu Kosmos, se mi z ogromnega panoja znova nasmehne Miša, medvedek s petimi olimpijskimi krogi: po en krog za vsako taco, peti pa za gobček.

(Dalje)

— Jn nardili pej niso neč. Jn nečko zaprli tiste svoje držaulane, ke so bli taku namni, de so se kej jajcali zastran Helsinki. Berlinski zid so pej še rinfocirali jn šli še okupirat Afganistan. Pej sej se je vidlo tudi predlanskim u Beogradu, ke so jemeli ku ano kontrolno konferenco, de Rusi ne mislejo rešpetirat svojega potpisa. Vre tabat so govorili, ku de be hodili po jajcah, zatu de ne be kej Rusov ujezili, zatu ke njem forte smrdi govort od človečanskeh pravic. Ni blo težko zastopet, de bo falirala tudi konferenca u Madridi. Jest sm pej vre avgusta mesca reku, de u Madridi ne bo neč, ma uselih so pršli vkep.

— Kej češ, ke diplomati ne berejo Mihca in Jakca.

— Jn kaku so se prpraulali! Ku ta bolani sr't. So pršli vkep tolko prej, zatu de se bojo zmenli kolko cajta bojo govorili od ane reči, kolko od druge. Jn nanka za dnevni red se niso mogli zment. Vre prej je blo odločeno, de bojo te prprave končali 10. novembra. Ma ke do takrat niso nardili še neč, so nekej pred pounočno ustavili uro, taku de je derau deseti november tudi še po pounoči do jutra jn so lahko rekli, de so končali svoje prpraulanje na 10. novembra. Ma kej jegramo pandolo?

— Videš, tu so oslarije na vesokem leveli. Jest se prouzaprou čudem, če gre svet naprej taku, koker gre. Zatu ke če rihtajo svet taki pametnjakoviči, be mogu jet slabše. Ma ano je gvišno, de bogi Carter ni edini mona. Jema dosti kompanije.

— Jn zdej, ke ni neč prprauleno, so konfarenco uselih začeli. So si misleli: »Že ke smo tle, dejmo uselih začent!« Jn so se začeli kregat. Ma ni neč hudega, zatu ke se aden družga neč ne zastopejo jn neč ne slišejo. Znaš, se menejo ku tista dva gluha, ke sta se srečala. Ta prvi praša: »Pepi, kej greš ribe lovit?« Jn uni odgovori: »Ne, ne. Grem lovet ribe.« Jn ta prvi: »A, jest sm pej mislu, de greš lovet ribe.« Jn uni spet: »Ne, ne. Grem lovet ribe.«